

novinka

**KÚPITE V SAKRISTII U KAPUCÍNOV
A V KNÍHKUPECTVÁCH**

DOMINIK J. UNGER

DUCHOVNÉ PRIJÍMANIE

2020 / 28 s. / Cena 1,- €

Preklad tejto útlej brožúrky od amerického kapucína Dominika Ungera vznikol v čase, keď veriacim nebolo možné stretnúť sa na svätej omši a prijímať sviatosti ako zvyčajne. Ukázala sa tým príležitosť dať do pozornosti ďalšie piliere duchovného života, o ktoré sa vo svojom živote viery opierame. Ako teda môžeme prežívať vzťah s Kristom, keď ho nemôžeme prijímať sviatostne? Duchovné prijímanie nám v tom môže pomôcť. No treba podstúpiť aj nejaké úsilie a prijať podmienky a dôsledky, ktoré stretnutie s Ježišom prináša. Cirkev i jej svätci nás učia, ako prežívať vzťah s Kristom a jej spoločenstvom aj v situáciách, keď ho nemôžeme prijímať sviatostne. Tento preklad by rád pomohol prehĺbiť a oživiť túto skúsenosť.

MINOR

KLÁŠTOR KAPUCÍNOV

HOLUBYHO 91 · POBOX 13 · 902 01 PEZINOK

MINOR@KAPUCIN.SK

MINOR

Úvod

Mnohí z nás prichádzajú za Pánom Ježišom „vo tme“ ako Nikodém, alebo sa skrývajú pred zrakmi iných ako Samaritánka. On nás však očakáva, ba dokonca nám vychádza naproti ako Zachejovi, lebo túži po hlbokom spoločenstve s nami a chce byť našim hosťom. „Hľa, stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem jesť s ním a on so mnou“ (Zj 3,20). Veľmi si želáme, aby aj táto brožúrka, ktorú napísal náš spolubrat, zosilnila zvuk Ježišovho klopania.

Jej preklad vznikol v čase, keď veriacim nebolo možné stretať sa na svätej omši a prijímať sviatosti ako zvyčajne. Ukázala sa tým príležitosť dať do pozornosti ďalšie piliere duchovného života, o ktoré sa opierame a nimi sú vyznávanie viery, život vo viere a modlitba (porov. *Katechizmus Katolíckej cirkvi* 13). Nová situácia odhalila potrebu rozvíjať ich, zvlášť ak sme doteraz nevdojak sústredili váhu iba na sviatostný život.

Duchovné prijímanie nám v tom môže pomôcť. Vyžaduje podstúpiť úsilie, usporiadať vlastné city, prijať podmienky a dôsledky ktorého stretnutie s Ježišom prináša. To nám pomáha prekonať dva extrémny. Na jednej strane bezprostrednosť pocitov, o ktorých sa môžeme mylne domnievať, že sú jediným indikátorom vzťahu viery a na strane druhej výlučné prežívanie viery len na úrovni kultúrno-spoločenského kontaktu a tradície.

Samotná brožúrka bola napísaná ešte pred Druhým vatikánskym koncilom. Hoci teda nečerpá z najnovších

prameňov učenia Cirkvi, predsa však zrozumiteľne podáva učenie o duchovnom prijímaní, ktoré sa v poslednej dobe stalo odporúčaným a častým prostriedkom stretnutia s Pánom Ježišom. Formulácie niektorých viet sme upravili tak, aby boli pochopiteľné bežnému čitateľovi a lepšie odrážali súčasné učenie Cirkvi. Niektoré pasáže, vychádzajúce z predkoncilového myslenia sme vypustili. Veríme, že tak konáme v súlade so zámerom autora, ktorý svoje dielo adresoval širokým vrstvám veriacich, aby ich podnietil a usmernil ako využívať tento vzácny prostriedok stretnutia s Kristom.

Vskutku, počas pandémie koronavírusu Covid-19 boli veriaci na celom svete pozbavení možnosti bežne prijímať Eucharistiu a ostatné sviatosti. Podľa svedectiev si mnohí vďaka tomu uvedomili, akou veľkou je hodnota prítomnosti na svätej omši. Avšak prax Cirkvi naznačila, ako prežívať vzťah s Kristom a jej spoločenstvom aj v situáciách, keď ho nemôžeme prijímať sviatostne. Želáme si, aby predkladaný preklad pomohol prehľbiť a ešte viac oživiť túto skúsenosť.

Poznámka k súčasnému vydaniu

V pokoncilových textoch logiku duchovného prijímania dobre vystihuje list Kongregácie pre náuku viery. Podotýka: „Jednotliví veriaci alebo spoločenstvá ktoré sú kvôli prenasledovaniu, alebo nedostatku kňazov pozbavení možnosti prijímať Eucharistiu na kratšie či dlhšie časové obdobie, netrpia v dôsledku toho nedostatkom

milosti Spasiteľa. Ak sú vnútorne oživovaní túžbou po sviatosti a zjednotení v modlitbe s celou Cirkvou; ak volajú na Pána a dvíhajú k nemu svoje srdcia v sile Ducha svätého, žijú spoločenstvo s celou Cirkvou, živým telom Krista a s Pánom samotným. Skrze túžbu po sviatosti v spoločenstve s Cirkvou, bez ohľadu na to ako je fyzicky vzdialená, sú s ňou vnútorne a skutočne zjednotení a preto prijímajú ovocie sviatosti“ (*List biskupom Katolíckej cirkvi ohľadom niektorých otázok týkajúcich sa vysluhovateľa Eucharistie* III/4). Čitateľa, ktorý sa o tému duchovného prijímania v kontexte Eucharistie zaujíma hlbšie, odkazujeme na štúdium poslednej encykliky sv. Jána Pavla II. *Ecclesia de Eucharistia* a posynodálnej exhortácie *Sacramentum caritatis* pápeža Benedikta XVI.

V tejto súvislosti chceme poukázať na dve situácie, ktoré môžu vyvolávať otázniky. Prvou a všeobecnou je situácia hriechu, ktorá si vnútorne protirečí s túžbou po duchovnom prijatí Krista. Pápež František v tejto súvislosti v jednej z ranných homílií v Dome sv. Marty upriamil pozornosť na učenie katechizmu, ktorý pripomína, že medzi úkonmi kajúcnika je na prvom mieste ľútosť. Je to „bolesť duše nad spáchaným hriechom a jeho zavrhnutie s predsavzatím viac nehrešiť“. A ďalej hovorí o účinkoch dokonalej ľútosti: „Keď ľútosť pochádza z lásky k Bohu milovanému nadovšetko, volá sa ‚dokonalá‘ (je to ľútosť z lásky). Takáto ľútosť odpúšťa všedné hriechy; dosiahne aj odpustenie smrteľných hriechov, ak zahrňa pevné predsavzatie pristúpiť k sviatostnej spovedi, len čo to bude možné“ (*Katechizmus Katolíckej cirkvi* 1451-1452). To znamená, že hoci ešte len čakáme na najbližšiu

možnosť prijať rozhrešenie od kňaza, úkonom dokonalej ľútosti sa nám už v tej chvíli dostáva odpustenie. Potvrdil to už Tridentský koncil, ktorý uvádza, že ľútosť sprevádzaná predsavzatím vyspovedať sa „zmieruje človeka s Bohom už prv než reálne túto sviatosť prijme“ (*Učenie o sviatosti pokánia a posledného pomazania* 4).

Druhou a špeciálnou je situácia párov, ktoré nateraz žijú v neusporiadaných zväzkoch. Hoci bežne nemôžu pristupovať k Pánovmu stolu, posynodálna apoštolská exhortácia svätého otca Františka *Amoris Laetitia* si všíma, že tieto páry sa môžu nachádzať vo veľmi rozličných situáciách. Zatiaľ čo niektoré vyslovene protirečia ideálu sviatosti manželstva, iné ho uskutočňujú aspoň čiastočným a analogickým spôsobom. Všetky páry sú však pozvané úprimne hľadať Božiu vôľu a túžiť dospieť k čo najdokonalejšej odpovedi na ňu. Je potrebné každému pomôcť nájsť vlastný spôsob účasti na cirkevnom spoločenstve, aby sa cítil byť predmetom nezaslúženého, bezpodmienečného a nezištného milosrdenstva (porov. AL 292-301). Kongregácia pre náuku viery v takýchto prípadoch zdôrazňuje význam duchovného prijímania. Navyše podotýka, že účasť na živote Cirkvi sa nesmie zúžiť len na otázku prijímania Eucharistie - ako sa to, bohužiaľ, často stáva. „Veriacim treba pomôcť prehĺbiť ich chápanie hodnoty účasti na Kristovej obete vo svätej omši, hodnoty duchovného prijímania, modlitby, meditácie nad Božím slovom, ako aj diela dobročinnosti a spravodlivosti“ (*List biskupom Katolíckej cirkvi o prijímaní Eucharistie zo strany rozvedených veriacich, ktorí uzatvorili nové manželstvo* 6).

Čo je duchovné prijímanie?

Keď má človek chuť na šťavnaté jablko, akokoľvek veľmi by po ňom túžil, samotná túžba mu nepomôže uspokojiť jeho hlad. V skutočnosti iba zväčšuje chuť na jablko. Túžba po materiálnych veciach nespôsobuje efekt skutočného vlastníctva. S duchovnými vecami je to ale úplne inak. Často už iba túžba po objekte spôsobí jeho aktuálne vlastníctvo. Napríklad, keď je človek tu a teraz neschopný prijať sviatosť krstu, úprimná túžba po ňom vnesie do duše človeka podstatný efekt jeho posväcujúcej milosti. To je dôvod prečo ho nazývame krstom túžby. Rovnako to platí aj pre sväté prijímanie. Ak ho človek nemôže prijať v skutočnosti, môže ho prijať túžbou, a tak obdržať mnohé z ovocia skutočného prijímania. Cieľom tejto brožúrky je vysvetliť ako je to možné.

Chcel by som poznamenať, že termín „skutočné prijímanie“ používame pre aktuálne prijímanie sviatosti Eucharistie, a teda Kristovho tela a krvi pod tajomným spôsobom chleba a vína. „Duchovné prijímanie,“ ako vysvetlíme neskôr, označuje prijatie „skutočnej Eucharistie“ prostredníctvom túžby.

Duchovné prijímanie je takým veľkým prínosom pre život našej duše, že by sme nemali ignorovať jeho povahu a ovocie a v čo najväčšej možnej miere by sme ho mali využívať.

Aby sme vedeli odpovedať na otázku čo je duchovné prijímanie, musíme mať jasnú vedomosť o tom, čo je skutočné prijímanie. A preto, v záujme väčšej jasnosti, si pripomeňme, že skutočné prijímanie je prijatím

samotného tela a krvi Ježiša Krista, pravdivo a skutočne prítomného pod premenenými spôsobmi chleba a vína. Toto prijatie je skutočnou „konzumáciou“ Kristovho tela a krvi ako pokrmu pre dušu (porov. Jn 6,52-57). Viditeľné požívanie Kristovho tela a krvi je tajomným spôsobom sviatostným požívaním; to znamená, že jeho požívanie je vnímateľným znakom, ktorý v duši produkuje rast milosti, a to najmä milosti vrúcnej lásky.

Duchovné prijímanie je tiež túžbou po skutočnom prijímaní a jeho účinkoch. Aby sme boli presnejší môžeme povedať, že duchovné prijímanie je túžbou prijať Kristovo telo a krv pod eucharistickým spôsobom ako jedlo pre dušu, ktorou človek dosahuje rast v prijímaní milosti ale predovšetkým vrúcnosť v láske.

Pozrime sa bližšie na jednotlivé časti tejto opisnej definície. Ponajprv musíme trvať na tom, že duchovné prijímanie je *túžbou*. Nejde o aktuálne prijatie skutočného prijímania, ale ide o túžbu prijať ho v tej chvíli. A práve táto túžba je podstatným znakom duchovného prijímania. Objasňujú a zdôrazňujú to aj mnohí duchovní autori. Napríklad sv. František Saleský píše:

Ak naozaj niekedy pre svoje povolanie a prácu nemôžeš ísť na svätú omšu, vtedy aspoň duchovne, v mysli sa zúčastni na nej. V duchu sa prenes do kostola, v ktorom sa práve obetuje, modli sa v duchu s kňazom a veriacimi tam prítomnými (Filotea II).

Sv. Leonard z Porto Maurizio, ktorý vynikal v hlásaní praxe duchovného prijímania radí:

Dominik Jozef Unger sa narodil v Herndone v Kansase v roku 1907. Medzi kapucínov vstúpil v roku 1928 a o šesť rokov neskôr prijal kňazskú vysviacku. Študoval v Ríme kde získal licenciáty z teológie a biblickej vedy. Prednášal do roku 1950, venoval sa výskumu a písaniu. Je autorom kníh *The absolute primacy of Christ Jesus and his Virgin Mother according to St. Lawrence of Brindisi* (1952), *The Angelus: Its Meaning and History* (1956), *The First Gospel, Genesis 3:15* (1954), *Handbook for Forty Hours' Devotions: Legislation, ceremonies, and litany with chant* (1949), *The Heavenly Queenship of God's Virgin Mother according to St. Lawrence of Brindisi* (1955), *Mary, Christ and the Church: The Blessed Virgin Mary, God's Mother in the Mystery of Christ and the Church* (1979), *The mystery of love for the single: A guide for those who follow the single vocation in the world* (1958/2005), *Our Lady's daily hours: The little office of the Blessed Virgin Mary according to the Roman breviary* (1954), *St. Irenaeus of Lyons: Against the Heresies. Book I* (1991), *Book 2* (2012), *Book 3* (2011), *St. Lawrence of Brindisi, Doctor of the Church, and the primary Principle of Mariology* (1961). Zomrel v roku 1982. Je pochovaný v Hays v Kansase.

ISBN 978-80-89888-11-5

